

**MALAKOLÓGIAI
TÁJÉKOZTATÓ I.**

MALAKOLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

1.

EGER, 1980

Kiadja a
DOBÓ ISTVÁN VÁRMUZEUM
Természettudományi Csoportja

Szerkeszti:

Dr. FÜKÖH LEVENTE

T A R T A L O M

Oldal

I. MÓDSZER

Dr. Kovács Gyula: A malakofaunisztikai kutatásokról 6

Suara Róbert: Lelőhely-meghatározás, térképi névirás 11

II. TUDOMÁNYOS FELDOLGOZÁSOK ISMERTETÉSE

Bartha Ágnes - Nyári Krisztina: A Helicigona trizona /Rm./ balkáni alfajainak héjmorfológiai és genitálanatómiai vizsgálata... 14

Dr. Domokos Tamás: A Granaria frumentum /Drap./ morphometriai vizsgálata kronokliné kimutatásának szándékával..... 16

Dr. Fűkőh Levente: Az Upponyi-szoros recens faunája..... 17

Gerencsér László: A Viviparusok postembriónális fejlődéséről akvárium biotópban.... 18

Dr. Krolopp Endre - Dr. Szónoky Miklós: Fossilizációs és paleoökológiai vizsgálatok az Ős-Körös üledékeinek Mollusca faunáján..... 20

Dr. Krolopp Endre - Dr. Szónoky Miklós: Fossilis gyöngyök..... 21

	Oldal
Dr. Pintér István: Beszámoló az 1979 júliustól 1980 júniusig végzett malakológiai kutatásaimról...	22
Pintér László - Szigethy Anna: A Metafruticicola nem /Thering 1892/	24
Szabó Sándor: Adatok a vizicsigák diszperzió vizsgálatához.....	25
Szekeres Ildikó: Héjfejlettség és ivarérettség. Összehasonlító anatómiai-fejlődésbiológiai vizsgálat a Cepaea vindobonensis magyarországi szárazföldi csigán.....	27
Dr. Wagner Mária: Megfigyelések a Succinea oblonga ökológiai viszonyoktól függő testnagyságáról	28

III. A BÜKKI NEMZETI PARK KUTATÁSA

Megkezdődött a Bükki Nemzeti Park rendszeres malakológiai feltárása /Dr. Bába Károly/.....	30
Tervezett kutatás a Bükki Nemzeti Park területén /Dr. Füköh Levente/.....	32

IV. RÖVID KÖZLEMÉNYEK

Az Unitas Malakologica 8. kongresszusa /Pintér László/.....	33
Felhívás - Emlékeztető /Varga András/..	34
VI. Magyar Malakológus Találkozó /Dr. Füköh Levente/.....	36
Cserék	37

Jelen kiadványunkat azzal a céllal bocsátjuk ut-
ra, hogy az egyetlen hazai tudományos malakoló-
giai szaklap - Soósiána - mellett a magyar mala-
kológusok egy olyan fórumhoz jussanak, ahol rö-
vid közleményeiket, kutatásuk eredményeinek váz-
latát, kutatási tapasztalataikat, gyűjtési mód-
szereiket ismertethessék.

Célunk továbbá az is, hogy a Soósiánát tehermen-
tesítve helyt adjunk minden olyan kérésnek, fel-
hívásnak, mely a hazai gyűjtőket érdekli, munká-
jukat elősegíti.

Módszertani közleményeinkkel azoknak kívánunk
segíteni, akik a gyűjtést, kutatást most kezdik.

Nem lehet célunk azonban, hogy a Soósiánával ri-
valizálva, terjedelmes tudományos feldolgozások-
kat, faunalistákat közöljünk. Kiadványunkat ép-
pen ezért elsősorban ötlettárként bocsátjuk ut-
jára, remélve, hogy ezzel legalább olyan hasznos
és fontos feladatot teljesítünk, mintha egy-két
kutatót érintő publikációnak adnánk helyet.

Kívánjuk, hogy kiadványunk révén mind többen is-
merjék meg munkánkat, s a megismerésen túl minél
többen csatlakozzanak a ma még kis létszámu, de
igen lelkes malakológus táborhoz.

Köszönetünket fejezzük ki dr. Bodó Sándornak, a
Heves megyei Múzeumi Szervezet igazgatójának
megértő támogatásáért, mellyel lehetővé tette,
hogy a Malakológiai Tájékoztató időszakosan meg-
jelenhessen.

Dr. Füköh Levente

Dr. Kovács Gyula:

A malakofaunisztikai kutatásokról

A malakofaunisztikai kutatások célja egy-egy földrajzi vagy közigazgatási egység Molluszkafaunájának feltárása minőségi, mennyiségi szempontból, a populációk etológiai, ökológiai, cönológiai viszonyainak vizsgálata, a fauna származásával, elterjedésével kapcsolatos következtetések levonása.

A faunavizsgálat szinte "örökzöld" téma, mivel az ország területének jelentős része még ismeretlen a tudomány számára. A már vizsgált területek állatvilága is jelentősen változik, átalakul a fokozott kulturbehatások következtében, ezért a fauna újabb és újabb revíziójára van szükség. Tehát a faunakutatásnak nemcsak multja és jelene, de határozott jövője is van!

A malakofaunisztika, mint komplex alapvizsgálat nem nélkülözheti a rendszertan és társtudományai /ökológia, cönológia, chorológia stb./ mellett a segéttudományok /földrajz, éghajlat-tan, geológia, talajtan, botanika stb./ alapjainak ismeretét. Legfontosabb a fajismeret, mely irodalmakból /katalógusok, határozók stb./ összehasonlító gyűjteményekből és tapasztalt malakológusok segítségével szerezhető meg.

A faunisztikai vizsgálatok térben két jól elkülöníthető szakaszra oszthatók: 1./ terepmunka; 2./ laboratóriumi tevékenység.

A terepmunka elsősorban a gyűjtést foglalja magában. Ezt a tevékenységet előzetesen meg kell

szervezni. Így ki kell jelölni térkép segítségével a gyűjtőterület határait figyelembe véve annak jól elkülöníthető biotópjait, összeállítani a szükséges gyűjtőfelszerelést. A gyűjtés alapvető eszközei a teljesség igénye nélkül: az anyag átmeneti tárolására, illetve elszállítására szolgáló edények, polietilén zacskók, csipeszek, kézi nagyító, zseblámpa, meritősziták, talajlazító karom, etil vagy izopropil-alkohol /a gyűjtött élő anyag számára/; kiegészítő felszerelés: tájoló, térkép, a meteorológiai viszonyok mérésére szolgáló eszközök, fényképezőgép. A gyűjtés módszerei: egyelő és tömeggyűjtés. A két módszer egymást kiegészíti. A nagyobb termetű fajokat egyenként gyűjtik össze, az apróbb termetűeket tömeggyűjtéssel, ami azt jelenti, hogy az adott biotópból meder-, avar- vagy humuszmintákat szednek össze /kb. 1-2 kg-ot/ polietilén zacskókba. A bennük talált fajok egyedeinek kiválogatása azonban már otthoni, laboratóriumi munka. Ahol lehetőség adódik, célszerű az un. cönológiai gyűjtés végzése, melynek lényege, hogy meghatározott területen vagy térfogatban élő állatok nagyobb számát vizsgálják meg /pl. kocka alakú talajtömegekből vett minták alapján/, az eredményeket pedig nagyobb területre számítják át. Az így kapott karakterisztikákból /dominancia, abundancia, konstancia, fidelitas stb./ következtetnek a malakocönózisok mennyiségi és minőségi viszonyaira egzakt módon. Sajnos sok biotóp /nyílt vizek, kőomladékok/ nem alkalmas az ilyen jellegű vizsgálatokra. A terepmunka másik, a gyűjtéssel párhuzamosan végzett tevékenysége a jegyzetek készítése a gyűjtés fontosabb tapasztalatairól, mely később a gyűjtési napló számára szolgáltat fontos adatokat.

Célszerű még a terepen vázlatrajzokat és biotópfotókat is készíteni. Itt kell kitérni a gyűjtés és környezetvédelem kapcsolatára. Minden gyűjtés a környezetbe való mesterséges beavatkozást jelent, az élőhelyek és populációk több-kevesebb megbolygatásával jár. Az is köztudott, hogy az ország egyes területei a védelem különböző fokozatába tartoznak, ahol a gyűjtés tilos vagy korlátozott. Még a nem védett területeken is figyelemmel kell lennünk arra, hogy a természet képét, egységét nem szabad megbontani. Főként a nagyobb termetű fajok esetében csak annyi élő egyedet kell összeszedni, amennyi vizsgálatokhoz elengedhetetlenül szükséges /3-4 db/. A fejletlen, fiatal élő állatokat nem kell begyűjteni a faj zavartalan fennmaradása érdekében, egyébként ezek tudományos feldolgozásra sem alkalmasak /meghatározásuk alig lehetséges/. Az állatfajok oda- vagy eltelepítése szigorúan tilos. Ezeknek a szempontoknak a megszigorítása minden természetet szerető és becsülő kutató személyes érdeke és lelkiismereti ügye!

A faunisztikai vizsgálatok másik szakasza az otthoni, laboratóriumi munka. Ez több szakaszra különíthető, így: 1./ a biotóponként gyűjtött anyag egyedeinek fajonkénti szétválogatása, tisztítása, meghatározása; 2./ a gyűjtési napló elkészítése. A gyűjtési napló a faunisztikai munka egyik legfőbb bizonyítéka és alapja, tartalmazza a vizsgált terület közigazgatási, földrajzi helyét, kiterjedését, fontosabb geológiai-talajtani, meteorológiai, botanikai /fitoasszociációk/ adatait, a talált fajok felsorolását, a gyűjtő hozzáfűzött megjegyzéseit és rajz- vagy fotodokumentációt.

Ezután a fajok gyűjteménybe rendezésének előkészítése következik, amit 4./ címkézésnek neveznek. Egy-egy biotópban talált fajok egyedeit címkével látják el, melyre a faj neve mellett a fontosabb lelőhelyi adatok /közigazgatási, földrajzi egység, élőhely, előfordulás helye, aljzata, talaja, egyéb megjegyzés/, a gyűjtés ideje, illetve a gyűjtő és meghatározó személy neve kerül. A címke a hozzátartozó faj egyedeivel elválaszthatatlan, ezt nevezik szaknyelven tételnek. Célszerű a gyűjtött anyagot un. fajkartonra vezetni /könyvtári katalóguskartonhoz hasonló/, mely fajonként tartalmazza az odatartozó tételeket; 5./kartonozás/. A tételeket a könnyebb regisztrálás érdekében nyilvánántartási számmal látják el.

Ezután következik az anyag gyűjteménybe rendezése. A gyűjtemény szerepe sokrétű: a gyűjtőmunka első számú bizonyítéka, további kutatások, összehasonlítások alapja, segít a problematikusabb fajok meghatározásában, muzeális érték, sok olyan régebbi bizonyító erejű adatot tartalmaz, ami később esetleg már nem szerezhető be, segíti mások kutatásait, végül esztétikai élményt nyújt. A molluszka-gyűjtemények elvi elrendezése a következő: rendszertani vagy ökológiai-cönológiai. Leginkább az előbbit alkalmazzák. A tárolás módja szerint: száraz /héjmorfológiai/ és nedves /alkoholos/. A kettőt célszerű kombináltan alkalmazni, ugyanis meztelen csigákat csak nedvesen /alkoholban/ lehet tárolni, házas csigák esetében a héjmorfológiailag megegyező, de anatómiailag eltérő fajok esetében az állatot is meg kell őrizni, hogy a biztos faji hovatartozás azonosítható lehessen /pl. egyes

Lymacidák, Aegopinella fajok esetében/, ez ugyancsak alkoholban történik. Az anyag tárolását, a gyűjtemény elhelyezését fiókos és polcos szekrényekben, dobozokban, üvegfliákban, zacskókban, nagyobb méretű jól zárható üvegedényekben /un. ultraformos üveg/ oldják meg. A gyűjtemény értékét az adatok pontossága, megbízhatósága, a tudományos feldolgozottságának mértéke, jó áttekinthetősége határozza meg. A gyűjtemény nagysága a tételek számával fejezhető ki /pl. a TTM Molluszka-gyűjteménye kb. 30 000 tétel/. A legnagyobb jelentőségét a gyűjteménynek az adja, hogy "nyitott" legyen, tehát hozzáférhető az érdeklődők, kutatók számára.

A malakofaunisztikai kutatás végső eredménye a tapasztalatok rögzítése, publikálása. A publikálásnak akkor van létjogosultsága, ha a kellő tényanyag biztosított és az idevonatkozó irodalom ismeretében megfelelő jártasság alakult ki. Egy malakofaunisztikai témájú publikáció felépítése vázlatosan a következő: a vizsgált terület rövid földrajzi, meteorológiai, geológiai, talajtani, botanikai ismertetése különös tekintettel a vizsgált terület biotópjaira. A talált fajok jegyzéke biotóponként. A fauna ökológiai-cönológiai jellemzése, a származására /eredetére/ és elterjedésére vonatkozó megállapítások rögzítése. A dolgozat kiegészíthető térképvezetőkkel, rajzokkal, fényképfelvételekkel, grafikonokkal is. Végül a témával kapcsolatos irodalomjegyzék tájékoztat azokról a munkákról, melyeket a szerző dolgozatához felhasznált.

Suara Róbert:

Lelőhely-meghatározás, térképi névirás

Minden tudományos célu gyűjtésnek egyik alapkövetelménye a pontos leelőhely-meghatározás. Napjainkban, amikor a fauna egységes feldolgozásának és térképi ábrázolásának az igénye és lehetősége megteremtődött, különösen időszerűvé vált a leelőhelyek meghatározásának pontosítása, egységesítése. A magyarországi recens puhatestűek elterjedése című kiadvány több ezer leelőhelyadatának átvizsgálása során a leelőhely-meghatározásnál a következő általános hibatípusok fordultak elő:

1./ Hibás helymeghatározás: egyik oka a hibás térképolvasás, a másik ok a nem megfelelő térkép használata. Az előbbit kellő gyakorlással, az utóbbit megfelelő térképek használatával kiküszöbölhetjük. A pontos közigazgatási helymeghatározáshoz jól használható az 1:150 000-es méretarányú új megyetérkép-sorozat. Hegységeink természetföldrajzi neveihez az új turista-térkép-sorozat kielégítő tájékoztatást ad. Valamennyi magyar földrajzi név írására ajánlható a Magyarország földrajzinév-tára megyei kötetei.

2./ Következetlen névhasználat: a földrajzi és a közigazgatási nevek használatában meglévő rendszertelenség.

Egyszer a közigazgatási neveket keverjük a földrajzi nevekkel, pl. Urkut: Kab-hegy és Bakony: Kab-hegy, vagy Bükk: Lillafüred és Miskolc: Lillafüred. Máskor a településrészek ne-

veit hol önállóan adjuk, hol pedig a hovatar-
tozással együtt tüntetjük fel. Például: Lilla-
füred és Miskolc: Lillafüred vagy Sikonda és
Komló: Sikonda.

3./ Hibás névhasználat: részben konkrét helyes-
írási hiba /pl.: Gyenesidás helyesen Gyenesdiás,
Nagy-Szlopák helyesen Nagy-Szoplák/, részben pe-
dig a földrajzi névirási szabályok ismeretének
hiánya. Gyakori hibaforrás az időközi névválto-
zások figyelmen kívül hagyása is /pl.: Soroksá-
ri-Duna helyesen Ráckevei /Soroksári/-Duna, Tata:
Angolkert helyesen Tata: Néppark/. A földrajzi
nevek helyesírását a "Földrajzi nevek és megje-
lölések írásának szabályai" /Akadémiai Kiadó
1965/ c. kiadvány tartalmazza.

Közigazgatási nevek esetében külön fel kell hív-
ni a figyelmet arra, hogy a magyar államigazga-
tási neveket minden vonatkozásban a mindenkori
hivatalos helységnévtár szerint írjuk!

A névhasználat egységes értelmezésére és gyakor-
lati alkalmazására az alábbi rendszert javaslom
használni:

I. Közigazgatási név használata

1./ Önállóan használandó a városnév, nagyközség-
név. Pl.: Debrecen, Biharkeresztes, Derecs-
ke.

2./ A városrészek, községrészek és külterületi
lakott helyek csak azokkal a közigazgatási
egységekkel együtt szerepelhetnek, ahová
tartoznak.

Pl.: Zagyvapálfalva helyesen Salgótarján:
Zagyvapálfalva.

Sári helyesen Dabas: Sári

Hadnagy tanya helyesen Dabas: Hadnagy tanya.

II. Földrajzi név használata

Ez tulajdonképpen hegységeinknél alkalmazható, amikor egy csucs, völgy, tó, forrás vagy egyéb, a hegységen belül található formációt adunk meg.

- Pl.: Mátra: Kékes
- Mátra: Nagy-Sás-tó
- Mátra: Gyökeres-forrás

III. Vegyes névhasználat

Bizonyos esetekben a földrajzi és a közigazgatási neveket szükséges együtt használni. Ezek az esetek a következők:

1./ Közigazgatási névhez kötjük a földrajzi nevet:

- a/ akkor, ha a földrajzi objektum nem hegységben van pl.: Dunapataj: Szelidi-tó, illetve akkor, ha a település közigazgatási határán belüli földrajzi objektum ezt indokolja,
pl.: Budapest: Gellért-hegy
 Pákozd: Karácsony-hegy.

/A földrajzi objektum elé kerülő közigazgatási nevet nem a település közelsége, hanem mindig a közigazgatási határ szabja meg!/

- b/ akkor, ha a földrajzi objektum több közigazgatási egységen keresztül húzódik,
pl.: Keszthely: Balaton
 Gönyü: Duna

2./ Földrajzi névhez kötjük a közigazgatási nevet:

ha a közigazgatási név a hegységneves variációnál a hely pontosítását segíti elő, így

a/ akkor, ha ezt a földrajzi objektum kiterjedése indokolja

pl.: Mátra: Kövecses-patak /Hasznos/
Mátra: Kövecses-patak /Pásztó/

b/ akkor, ha az adott területen több azonos nevű földrajzi objektum fordul elő

pl.: Mátra: Csepegő-kut /Pásztó/
Mátra: Csepegő-kut /Mátrakeresztes/

Az "a" és "b" pontoknál a közigazgatási név zárójelbe kerül.

Barta Ágnes - Nyári Krisztina:

A *Helicigona trizona* /ROSSM./ balkáni alfajainak héjmorfológiai és genitál - anatómiai vizsgálata

A *Helicigona trizona* /ROSSM./ a balkáni államok egyik jellegzetes *Helicidája*. Előfordul Jugoszlávia K-i tartományaiban, Románia D-i részén, Bulgária egész területén levő hegy- és dombvidékén, valamint É-Görögországban. Elterjedése foltszerű, nem összefüggő.

Jelen munkánkban öt alfajt vizsgáltunk meg:

Helicigona	trizona	trizona /ROSSM./
"	"	balcanica /KOB./
"	"	rumelica /ROSSM./
"	"	inflata /KOB./
"	"	haberhaueri /STUR./

A héj és anatómiai vizsgálatok a következőket eredményezték. Nagyon hasonlít egymáshoz a trizona és inflata ezzel szemben hasonlóak a rumelica és balcanica. A haberhaueri alfaj egy, teljesen külön csoportot alkot. A trizona és inflata utolsó kanyarulata a megelőzőhöz viszonyítva mindig tágabb mint a trizonáná, s a tekerce is sokkal lapítottabb. Elterjedési területük sehol nem érintkezik, mindegyik foltszerű. A Helicigona trizona alfajai között a másik csoportot a rumelica és a balcanica alkotja. Héjformában mindkettő eltér az inflata-trizona csoporttól. Egymás közti különbségeik: a balcanica színe világosabb árnyalatú, s csak két csikja van.

A haberhaueri alfajt az irodalom hol alfajnak, hol csak magashegyi változatnak tartja. Vizsgálataink számára nem volt elegendő anyag, s így végleges döntést nem tudunk hozni. Ugy tűnik, hogy a balcanica alakköréhez áll legközelebb, s elszigetelt előfordulása, tekercsének a többi alfajhoz viszonyított magasabb volta és azonos méret melletti nagyobb kanyarulatszámá miatt, egyelőre alfajnak tekintjük.

Dr. Domokos Tamás

A Granaria frumentum /Draparnaud/ morphometriai vizsgálata kronokliné kimutatásának szándékával

1./ A Villafranchiumtól napjainkig a Granaria frumentum fajnál morfológiailag is kimutatható változások mentek végbe. Nevezetesen 1,0 millió év alatt a magasságuk /H/ közel 0,6 mm-t nőtt. Természetesen a magasságból és szélességből származtatott nyultság /H/W/ az előbbieknél megfelelően nőtt közel 0,15 értéket. Feltehetően az evolúció a Rís/Würm interglaciálisban gyorsult fel. A házak szélességében növekedő tendenciát nem sikerült kimutatni.

A thermophil Granaria f. genus a pleisztocén és holocén szakaszban különböző ökológiai keretek közé kényszerült, s feltételezhető, hogy hűvösebb periódusokban délebbre húzódott. Morfozi-sában lejátszódó orientáltságot ez nem érintette, nem térítette el annak eredeti tendenciájától.

2./ A faj nagy változékonyságáról kialakult kép /SOÓS 1959/ revizióra szorul.

3./ Valószínű, hogy beágyazódás, ill. folyóvízi áthalmazódás során /Szabadhidvég/ szelekció játszódott le. Erre bizonyos H/W értékű egyedek hiánya utal. Szükséges a későbbi kutatások során az ép házak és a törmelék tömegének összetetését is elvégezni, megfigyelni a beágyazódást és tisztázni a molluszkák házáinak esetleges allochton előfordulását /ROTARIDES 1942/ /KROLOPP 1967, SZÓNOKY 1968/. Csak ezek ismeretében bizonyítható a szelektálódás.

4./ Ha a részsokaságok elérik a 30 db-ot a módusokban csak kisebb eltérés adódik.

5./ A fotografikus mérések eredményei nagyobb értékek felé tolódtak el.

Dr. Füköh Levente:

Az Upponyi-szoros recens faunája

1978-ban az Upponyi-szoros területén begyűjtött hét mintanegyzet csiga anyagának faunisztikai és ökológiai vizsgálata a következő eredményre vezetett:

1. A Horváti-lik holocén faunájának ismeretében, a recens malakológiai anyag begyűjtésével lehetőség nyílt a szoros faunasukcessziójának felvázolására.

2. A gyűjtések alkalmával végzett klimamérések eredményeinek kiértékelése alapján lehetőség nyílt egyes fajok ökológiai igényének pontosítására. Ezek az adatok a későbbiekben - az aktualizmus elvének felhasználásával - a holocén malakosztratigráfiai vizsgálatánál felhasználhatók.

3. A fauna begyűjtésével egy, a korábbiakban malakológiaiilag nem tanulmányozott terület vált ismertté.

A részletes feldolgozás megjelenik a jövő év első felében a Folia His-nat. Muz. Matr. 6. kötetében.

Gerencsér László:

A Viviparusok postembrionalis fejlődéséről
akváriumi biotopban

A hazai két faj jól elkülöníthető a fejlődés útjára alapján. Már a születést követően is szembevetünk, a *V. contectus*ok 4-5 mm, a *V. acerosus*ok 9-10 mm nagyságúak. Házuk főleg conchiolint tartalmaz, az előbbi faj utódainál sárgásabb árnyalatú, utóbbinál piszkosfehér. Táplálkozásuk az egymást kiegészítő és folytonos orális, valamint filtrációs tevékenység révén zajlik le.

a/ Laboratóriumban fél éves korig:

Fertőtlenített agyag aljzatra oltott alga-táptalaj szolgáltatja a biotopot. Állati fehérjével való kiegészítésre szorul. A *V. acerosus*ok szinte még egyszeres ütemben fejlődnek, mint fajtársaik. Az egyidős utódokból kb. 20 db-ot helyezünk egy közepes nagyságú műanyag dobozba.

első hónap

A fejlődés útjára: *V. contectus*nál 0,1 - 0,2 mm
*V. acerosus*nál 1 - 2 mm

A juvenilis kor egyik fokmérője a tentaculumok megléte és fejlettsége. Ezen függelék a köpenyszegélyen található, nagysága fordított arányban áll az állat korával. A tentaculumok minimális méretét követi a himeknél a páرزószerv, azaz a jobb tapogató sajátos differenciálódása.

b/ Akváriumban

A gyors postembrionalis fejlődés lehetővé teszi a *Viviparus acerosus*ok korai áttelepítését a

táptalajról az akváriumba. A V. contectusoknál erre csupán 1/2 éves korban kerülhet sor. Megfelelő akváriumi biotopról akkor beszélünk, ha az eleget tesz az oralis és filtrációs táplálékfelvétel követelményeinek. Ez utóbbi maga után vonja, hogy a víz részecsketartalmát, detritusz-tartalmát magasan kell tartani. Ezt különféle szerkezetek beépítésével tudjuk biztosítani, amelyek megegyeznek abban, hogy a szellőztető levegőjét használják fel az aljzat üledékének felkeverésére. Megfelelő eredményt érhetünk el un. elkészített táplálékkeverék vízbe szórásával is.

A fentiek igazolják az aljzat helyes megválasztásának fontosságát. Elsősorban biotop akvárium alkalmazható, ezért célszerű olyan iszapot rétegezni az aljára - a maga sajátos faunájával együtt -, amely az állat eredeti biotopjából származik. Sőt a tápkeverékek készítésénél is nagymértékben felhasználható. Bizonyos állás után a növényekkel is beültetett akváriumban egy egészséges egyensúly áll be; ezalatt a felesleges bomlási gázok is eltávoznak. A biotop akkor felel meg a "beállt" akvárium kritériumainak, ha 1-2 nagyobb egyed /pl. kagyló/ pusztulása sem eredményezi a víz "bedöglését". Az ismertetett módon lehetővé válik az állatok aljzatba való beásása is, ami életük természetes tartozéka.

Amennyiben a beásás hosszabb időtartamra terjed ki /3 hét/ ez minden bizonnyal kedvezőtlen körülmény eredménye, így kényszeretetőbe kell elhelyezni a Viviparus egyedét. Ebben az üvegcádban csupán két dolgot tehet: táplálkozik és aktív életet él vagy elpusztul. A kényszeretetőben kizárólag rövid ideig tarthatók.

Dr. Krolopp Endre - Dr. Szónoky Miklós:

Fosszilizációs és paleoökológiai vizsgálatok
az Ős-Körös üledékeinek Mollusca faunáján

A körösladányi téglagyár agyagfejtőjének közel 8 m-es folyóvizi üledéksorából 57 fajból /32 vizi, 25 szárazföldi/ álló Mollusca-fauna került elő. A fauna kora holocén, előkerült azonban néhány, pleisztocén képződményből bemosott példány is.

A rétegsorban rendszeresen mutatkoztak jellegzetes folyóvizi fajok /Sphaerium rivicola, Pisidium amnicum P. henslowanum, Valvata naticina, Lithoglyphus naticoides stb./ . A Mollusca-héjak előfordulása két rétegben /5,00-5,50 és 6,25-6,50 m közt/ tömeges volt. Ez a két réteg szolgáltatta a paleoökológiai megfigyelések adatait.

A felső réteg ősmaradvány anyaga gyors betemetődést jelez. A páros kagylóteknők belsejében a bezáró réteg anyagával azonos üledék és ugyancsak azonos összetételű fauna volt. A többi adat is magas árvíz által több biotopból összemosott és a víz visszahúzódása után felhalmozódott héjtömegre, tehát sirközösségre /tafocönózis/ utal. A kagylóteknők irányított-sága alapján az áramlás iránya kb. 180° = É-D lehetett.

Az alsó héjfelhalmozódási rétegben a folyóvizi fajok, valamint egyes apró termetű csigák és kagylók egyedei nagyobb %-ban fordulnak elő,

mint a fentiben. Más megfigyelések is arra mutatnak, hogy a réteg faunája helyben élt és ugyanott elpusztult együttes, tehát holtközösség /tanatocönózis/.

/Részletesebben l. az Alföldi Tanulmányok IV. 1980. számában./

Dr. Krolopp Endre - Dr. Szónoky Miklós:

Fosszilis gyöngyök

A gyöngyképződés a tengeri és édesvizi gyöngy-kagylóknál gyakori jelenség, de ritkán más kagylónemzetségeknél és egyes csigáknál is előfordul.

Fosszilis gyöngyök közül leggyakoribb az un. álgyöngy, odanótt gyöngy vagy blister, tehát a teknő belső felületén megjelenő, gyöngyházzal bevont kiemelkedés. Ilyen kagylóteknők /elsősorban pliocén kora Congeria-fajok/ vizsgálata alapján kimutatható, hogy eredetük kétféle lehet: egyes típusokat élősködő, másokat szervetlen anyag /homokszem/ okoz.

Pleisztocén üledékeinkből két teljes gyöngy vagy valódi gyöngy is előkerült. Egyikük nagy valószínűséggel az Unio tumidus, míg a másik az Unio crassus faj gyöngye. Unio-fajoknál a valódi gyöngy nagy ritkaság, fosszilisán pedig nem említi az irodalom.

A fosszilis gyöngyök és képződési körülményeik vizsgálata paleoökológiai kérdések megoldását segítheti elő.

/Részletesebben l. a Soósiana 8. /1980.számában/

Dr. Pintér István:

Beszámoló az 1979 júliustól 1980 júniusig
végzett malakológiai kutatásaimról

1/ Ebben az időszakban a Dunántul nyugati felének megyéiben 78 /Győr-Sopron 28, Vas 3, Zala 24, Somogy 10, Veszprém 13/, másutt pedig, főként Észak-Magyarországon, 10 gyűjtésem volt. Győr-Sopron megyében Sopron környékén, a Rába alsó folyása mellett s néhány helyen a Szigetközben és a Hanság szélén gyűjtöttem. Somogyi gyűjtéseim az 1979 tavaszi kutatásaimhoz kapcsolódtak s így a megye nyugati-délnyugati részén közel minden loxlo km-es négyzetet legalább tájékozódásként megismertem. Zala megyében a középső és északnyugati részen, valamint a Kis-Balaton térségében és a Keszthelyi Hegység déli részén kutattam.

2/ Megjelent dolgoztaim: a Soósiánában a Smuk Antalról szóló megemlékezés és néhány adat Felső-Magyarországról, az Állattani Közleményekben pedig "A Hévízi-tó és a környező berek csiga-faunája".

3/ Közlésre beküldött kézírataim: a Soósiánához Győr-Sopron megye, a Mátra Múzeum Közleményeihez pedig Somogy megye malakológiai felméréséről szóló tanulmányok.

Ezekben ujszerű módon igyekeztem megközelíteni azt a régi kérdésünket, hogy egy-egy területet mennyire ismerünk már malakológiai szempontból. Nagyobb államigazgatási egységet /megyét/ vet-

tem alapul, mivel ezeknek nem vitás határaik vannak. Ezeken belül a loxlo km-es négyzeteket vizsgáltam egyenként: mindegyikben hány gyűjtés volt és ennek során ott hány faj került elő. Ugy érzem, hogy eddig még így sikerült legpontosabban választ kapnom arra, hol van még szükség további alapos kutatásokra, illetve ismerjük-e már annyira a területet, hogy molluszkafaunáját tájanként, ill. monografikusan is feldolgozhatjuk. Nem az irodalmi adatokat vettem figyelembe, hanem csupán a budapesti Természettudományi Múzeum "központi" négyzet- és fajnyilvántartásának eredményeit s ezeket egészítettem ki a saját gyűjtéseimmel.

4/ Előkészületben van Veszprém és Zala megyék hasonló felmérése, továbbá a tágabb értelemben vett Bakony monografikus feldolgozása. Ez utóbbiról van már annyi adatunk, hogy általános képet alkothassunk puhatestű faunájáról.

5/ 1980 júniusában meghatároztam, ill. felülvizsgáltam a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum 1966-1980 években gyűjtött molluszka-anyagát /az előző évek gyűjtéseit már 1966-ban fiammal, Pintér Lászlóval meghatároztuk/. Ennek adatait is figyelembe lehet majd venni a Bakony-összeállításban. Kár azonban, hogy ezek a gyűjtések csak alkalmiak, rendszertelenek voltak és tulnyomórészt nem malakológusoktól származnak.

6/ Saját gyűjtéseim során, de mások anyagának feldolgozásánál is sajnálattal látom, hogy a környezeti adatok igen hiányosak. A malakológusnak egyúttal a növénytanhoz, egyéb állattanhoz és a földtanhoz is kellene értenie s figyelembe kellene vennie az éghajlati, időjárási körülmé-

nyeket is. És: mindezeket az egyes gyűjtések kartonjaira fel is kellene jegyezni. Már az is segítség volna, ha a kérdéses tudományszakok művelőitől kérnénk megfelelő tájékoztatást.

Pintér László - Szigethy Anna:

A Metafruticicola nem /Thering 1892/

A genus vizsgálatát Pintér László és Subai Péter krétai gyűjtése, valamint a nagyobb európai muzeumok anyaga alapján végeztük. A fajokat az eredeti leírás és a típusanyagok alapján azonosítottuk. A genusba tartozó fajok igen változatos héjbélyegeket mutatnak. Felszínük szőrös, szemcsés, bordázott, spirális vagy fényes. Köldökük tág vagy félig, ritkán erősen fedett. Szájadéka kissé vagy erősen lehajlik, rajta gyakori az erős ajakduzzanat.

Anatómiai jellemzői: a szemvisszahúzó izom a him és női rész között halad át. A him rész penisből, a rá tapadó visszahúzó izomból, epiphallusból és flagellumból áll. A női részben a petevezetékbe csak a párzótáska csatlakozik, rajta semmi egyéb függelék nincs. Egyes fajok ivarszervanatómiai felépítése igen hasonló, néha még faji bélyegek sem állapíthatók meg.

A genus a Hygromiinae alcsaládba tartozik. Genus alatti kategóriák felállítása az eddigi vizsgálatok alapján nem lehetséges. Egyes fajok önkényes kiemelése, számukra új genusok létesítése, az egész csoport számára önálló alcsalád létrehozása indokolatlan és fölösleges /Shileyko, 1972/.

A fajok elterjedésének központja a görög szigetvilág, ezen belül is Kréta. Törökország belsőjében 3 faj, a közel-keleti országokban 1 faj, a Kaukázusban 2 faj él. Az adriai tengerparton és szigeteken, valamint Albániában is él 1-1 faj.

Munkánk során eddig 10 muzeum, ill. magángyűjtemény anyagát vizsgáltuk meg. Tipusanyagok alapján 34 formát azonosítottunk, ezek közül kb. 22 elnevezés érvényes. A vizsgálat során 6 új faj, ill. alfaj került elő.

Szabó Sándor:

Adatok a vizicsigák diszperzió vizsgálatához

E munka a vizicsigák diszperzió vizsgálatának módszertani kérdéseit, a módszerek használhatóságát, valamint az eddigi eredményeket tartalmazza. A feldolgozás anyagát 65 gyűjtés mintegy 5000 gyűjtőegysége adta /27 faj 8055 egyede/.

A vizsgálatok kiterjedtek a cönózisok horizontális és vertikális diszperziójára, az egyes gyűjtések összehasonlításával a diszperzió változásaira.

A szerző a gyűjtőhelyek faunáját először szórt gyűjtéssel állapította meg, majd a legjellemzőbb helyen végezte el a cönológiai felvételezést. A felvételezés alapegysége a szokásos 25x25 cm-es kvadrát volt, külön vizsgálva a felszín /faciál/, növényzet és az aljzat /bentosz/ szintjét. A területtől függően a diszper-

zió megállapítására alkalmazott módszerek: az érintkező négyzetek módszere /25 kvadrát/, sávfelvétel /5-lo kvadrát/ vagy egymástól meghatározott távolságra vizsgált egyedi kvadrátok voltak /10 kvadrát/. A fajok minimiareáljának megállapításához a gyűjtőhely adottságaitól, fajösszetételétől függően a 25x25 cm-es kvadrátok kisebb részegységekre is osztódhattak /pl.: 12,5x12,5-, 6,5x6,5-, 3x3 cm-es/. A kvadrátokban élő puhatestűek mellett párhuzamosan a növényzet felvételezése, a víz ökológiai viszonyai és az időjárási tényezők feljegyzése is megtörtént.

A feldolgozás az abundancia /A/, a konstancia /K/ és a dominancia /D/ cönológiai karakterisztikákkal, valamint az eloszlás matematikai statisztikai bizonyításával /Lloyd módszere $s^2/A=d$ / történt, alkalmazva az abundancia szórásnégyzetét / s^2 /.

A feldolgozás eredményei azt mutatják, hogy a vizicsigák horizontális diszperzióját alapvetően meghatározza: a viztípus, a növényzet /a növényzet szukcessziós állapota/, a vizsgálat időszaka és a cönózis fajösszetétele. A vertikális diszperziót a fajok autökológiai tulajdonságai határozzák meg /pl.: pleusztion evés, légvétel, peterakás stb./, de úgy tűnik, hogy az adott időpont meteorológiai tényezői is befolyásolják ezt. A fajok minimiareálja, testnagysága és dominanciája közt szoros kapcsolat van.

A szerző e munkát teljes terjedelmében, lehetőség szerint a Soósiana következő számában közli.

Szekeres Ildikó:

Héjfejllettség és ivarérettség.

Összehasonlító anatómiai-fejlődésbiológiai
vizsgálat a Cepaea vindobonensis magyarországi
szárazföldi csigán

Vizsgálataim célja az volt, hogy összefüggést lehessen megállapítani a Cepaea vindobonensis héjfejllettsége és ivarérettsége között. A vizsgálatokat 1979 novemberétől 1980 májusáig végeztem a budapesti Természettudományi Múzeum Allattárában.

A vizsgálat menete

A Bp. Palotai-szigetről 1970. IX. 13-án gyűjtött Cepaea-anyagból /leltári szám: A 65/ kiválogattam a vizsgált 15 db állatot a héj fejlettsége alapján. Az állatokat a héjnövekedési sorrend szerint felboncoltam. Ezután a felboncolt állatok lerajzolt ivarszerveit ugyanabba a sorrendbe raktam, mint házaikat és megvizsgáltam, hogy az ivarszervek arányosan fejlődnek-e a házzal.

Megjegyzések

SOÓS LAJOS szerint a Cepaea vindobonensis abban különbözik a másik két magyarországi fajtól, hogy nyálkamirigyei gazdagabban ágaznak el, s egyiknek-egyiknek 16-30 ága is lehet. Az általam boncolt példányoknál egy-egy nyálkamirigycsomó legfeljebb 15 ágból állt.

SHILEYKO a C. vindobonensis számára új alnemet állít fel, mondván, hogy nyálkamirigyeknek száma mindig 8-8. Ez semmiképpen sem igazolható, ezért az új alnem értelmetlen.

A vizsgálat eredményei

Minden egyes vizsgált állat háza vagy méretben, vagy egyes részeinek változásában fejlettebb volt az előzőnél. Ez az ivarszervekre is érvényes: az állat ivarszervei a ház fejlődésével arányosan növekszenek, és fejlődési szakaszban is előbbre lépnek. Mivel a szaporodóképesség feltétele, hogy az állat ivarszerveinek minden része kifejlett legyen, az állat kb. csak a 12. sz. rajznak megfelelő fejlődési fokon ivarérett. Ebben az esetben a héj is és az ivarszervek is teljesen fejlettek. Vagyis: az ivarszervek csak akkor érik el a végleges fejlettséget, ha a héj minden tekintetben kifejlett.

A vizsgálat eredményei feltehetőleg más fajokra is vonatkoztathatók.

Dr. Wagner Mária:

Megfigyelések a Succinea oblonga ökológiai viszonyoktól függő testnagyságáról

A recens csigák környezeti igénye és a ház szerkezete, összetétele között, gyakran határozott összefüggés ismerhető fel. De ezen kívül azt is megfigyelhetjük, hogy ugyanazon faj egyedei optimális és attól eltérő környezeti viszonyok között morfológiailag különböznek egymástól.

A legnagyobb termetű egyedek rendszerint a számukra kedvező körülmények között fejlődnek ki. Ez a felismerés lehetőséget ad arra, hogy a pleisztocén rétegekből előkerült csigahéjak alaktani értékeléséből az adott élőhelyek ökológiai viszonyaira következtethessünk.

Ennek a meg gondolásnak a jegyében egy-két olyan adatot szeretnék közölni, melyek a Succinea oblonga /Draparnaud/ klíma jelző szerepét világítják meg. Ez az ubikvista faj olyan családba tartozik, melyek tagjai bár szárazföldiek, vízhez kapcsolódnak. Ugy látszik, hogy a faj egyedei a pleisztocénban viszonylag szárazabb helyeken is előfordultak mint ma /Lózek 1963/. Soós /1943/ a ma élő egyedek házáinak átlagmagasságát 7,5 mm-nek adja meg, de előfordulnak ennél sokkal nagyobb példányok is. Lózek /1963/ szerint a pleisztocénban élő állatok között számos 4-4,5 mm nagyságú állat is előfordult. Fel kell tételeznünk, hogy ezek a kisebb alakok az említett szárazabb körülmények között fejlődtek ki. A felső-pleisztocénban végzett vizsgálataim során ugyanis azt tapasztaltam, hogy ennek a fajnak nagyobb és kisebb egyedei a legfiatalabb löszösszletekből - melyeket Pécsi /1975/ összefoglalóan Dunaujváros-Tápiósülyi löszösszleteknek nevezett el - határozottan elkülönült rétegekben fordultak elő.

Ahol a réteg homoktartalma igen magas, mint pl. Dunaföldvár, Dunaujváros, Mende, Balatonszabadi homokos rétegek ott a kisebb alakot, ahol a lösz dominált /Paks I, II, Hódmezővásárhely, Mohács, Balatonszabadi löszös rétegek/, ott a nagyobb alakot találtam. Bizonyos, hogy a homokos rétegek képződése idején szárazabb volt a

helyi környezet mint löszlerakódások időszakában. Erre egyébként a rétegek egész faunája alapján is következtethetünk.

Ez a tény tehát megerősíti azt a megfigyelést, hogy a környezet nedvességtartalma és a Succinea oblonga testnagysága között összefüggés volt és így lehetőség kínálkozik arra, hogy a knb.pleisztocén rétegekből előkerült Succineák méretei alapján a lelőhely nedvesség viszonyaira következtessünk.

Irodalom: Ložek, V. 1963: Quartärmollusken der Tschechoslowakei Praga pp. 374.

Pécsi, M. 1975: A magyarországi löszszelvények litosztratigráfiai tagolása. Földr.Közl. 3-4. pp. 217-230.

Soós, L. 1943: A Kárpát-medence Mollusca faunája Magy. Tud. Akad. 463. pp.

Dr. Bába Károly:

Megkezdődött a Bükki Nemzeti Park
rendszeres malakológiai feltárása

Hosszu évek várakozása után 1980. július 8-15 között a Leány-völgy /Sikló-Felső/ kutatásával megkezdődött az a kutatási program, melyet az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal kutatási főosztálya támogat. A program első öt éves szakaszában a még eredeti /természetközeli/ állapotban lévő erdőket vizsgáljuk. A kutatásban résztvevők /13 fő/ a vizsgálatokat azo-

nos metodikával ökológiai szempontból végzik a Bükk édesvizi és szárazföldi biotopjaiban. Feltárásra kerülnek a program kapcsán a Nemzeti Park barlangjainak, kőfülkéinek recens és foszszilis puhatestűi is. Hozzá kívánunk járulni annak a megismeréséhez, hogy a molluskák minőségi és mennyiségi változásainak mi az oka, amivel hozzájárulhatunk a természetvédelmi gyakorlat fenntartó és kezelési feladataihoz.

Rövidesen talajvizsgálati és mikroklimatológiai mérétek segítik feltáró munkánkat.

A kutatások erkölcsi és anyagi hátterének megteremtéséhez Varga András és a gyöngyösi Mátra Múzeum, továbbá Füköh Levente és az egri Dobó István Vármúzeum nagyban hozzájárulnak. A gyűjtött anyag a gyöngyösi Mátra Múzeum gyűjteményét gazdagítja.

A következő évi gyűjtőtábort a Csúnya-völgyben tartjuk.

Dr. Fűkőh Levente:

Tervezett kutatás a Bükki Nemzeti Park
területén

Az előkészítő megbeszélések során történt meg-
állapodások alapján 1981-ben is folytatni ki-
vánjuk a BNP területén megkezdett kutatásokat.
A nyár folyamán a Répáshuta mellett található
Csúnya-völgy kutatását tervezzük. Szerencsés
egybeesés folytán a rencens kutatásokkal egy
időben 1981. július 10-31 között végzi a Dobó
István Vármúzeum természettudományi csoportja
és a MÁFI gyűjteményi osztálya éves tervá-
tását a Csúnya-völgy barlangjaiban. Így lehe-
tőség nyílik, hogy a malakológus kollégák mi-
nél nagyobb számban betekintést nyerjenek az
őslénytani kutatómunkába.

Mivel az ásatások még a találkozó ideje alatt
is folynak, és Miskolc-Répáshuta között rend-
szeres buszközlekedés van, az ásatás megtekintésére mindenkinek lehetősége lesz.

Kedves Kollégák!

Az UNITAS MALACOLOGICA 8. nemzetközi kongresszusa 1983-ban Budapesten tartja majd üléseit. Hét jól sikerült kongresszus után nemcsak a rendező ország szokásos várakozásával tekintünk a nyolcadik elé, hanem teljes mértékben átérezzük a ránk nehezedő felelősséget is. Jó kongresszust szeretnénk szervezni, amelyen a szakmai program minőségén kívül arra is törekszünk, hogy a világ minden részéről érkező résztvevők és családtagjaik valóban megtapasztalják a közmondásos magyar vendégszeretetet.

Szeretnénk, ha a kongresszuson a malakológia minden ága, sőt a határterületek is szót kapnának, s a résztvevők közül minél többen beszámolnának kutatásaikról vagy legujabb eredményeikről. Azt tervezzük, hogy az eddigi kongresszusokon elhanyagolt paleontológia kiemelt programként szerepeljen, akár külön szimpozion keretében, akár külön szekció feladataként.

Kérem, hogy akinek bármilyen ötlete, javaslata vagy kérése van a kongresszussal kapcsolatban, mielőbb juttassa el azt írásban a címemre, hogy a szervezés során figyelembe vehessük. Az egységes eljárás érdekében azonban kérem, hogy egyik kolléga se kezdjen a kongresszusról érdemi tárgyalásokat egyes intézményekkel, mielőtt a kérdést velem meg nem beszélte.

Baráti köszöntéssel

Pintér László
az UNITAS MALACOLOGICA elnöke
Természettudományi Múzeum
Állattára
Budapest, Baross u. 13.
1088

FELHIVÁS - EMLÉKEZTETŐ

A gyöngyösi Mátra Múzeum természettudományi részlege Malakológiai Tudománytörténeti Adattár létrehozását tűzte célul. 1980 második negyed- évében körlevéllel fordult a magyarországi csigászokhoz és kérte támogatásukat. A kiküldött levelekre nagyon kevés válasz érkezett. Sajnos nem sokan tették magukévá a gondolatot - ismer- ték el annak létjogosultságát.

Az ideai malakológus találkozó második munkanap- ján felvetődött a tudománytörténeti gyűjtemény problémája - csináljuk, vagy nincs értelme. A vita során és a körlevélre érkezett válaszokban ezek a gondolatok uralkodtak:

- miért akarunk emléket állítani az élőknek?
- csupán amatőr gyűjtők vagyunk - nincs "he- lyünk" egy ilyen gyűjteményben,
- a nehézségek ellenére érdemes az adatokat összegyűjteni.

A vita eredménnyel zárult - megegyeztünk abban, hogy december 31-ig elküldjük az adatokat. A Malakológiai Tájékoztató megjelenése nagyszerű alkalmat nyújt a tudománytörténeti gyűjtemény ügyének szorgalmazására, hiszen a találkozó óta több mint két hónap telt el, s ügyünk azóta semmit sem lépett előre.

Tekintse kezdeményezésünket minden malakológiá- val foglalkozó hivatásos és amatőr kutató vagy a csigák, kagylók szépségében gyönyörködő gyűjtő

kicsit sajátjának, s támogatásával segítse elő megvalósulását.

Régi gyűjtemények vizsgálata során gyakran találkozunk olyan nevekkel, akikről senki nem tud semmit vagy csupán annyit: itt vagy ott gyűjtött, esetleg gyűjteménye volt. Néhány évtized és ez a kevés is feledésbe merül. A magyar malakológiának jeles multja van - ne sajnáljuk azt a néhány perces "időpazarlást", s tegyük eleget a felhívás szerény kérésének /önarckép, önéletrajz, gyűjtés közben készült fotográfia, esetleg publikációs lista/ - ne hagyjunk veszni semmit. Visszaemlékezve régi malakológusokra - a "nagy öregek" egy-egy mondására, kisebb történetekre stb., stb. - jegyezzük fel, s küldjük el.

Az adattár nyitott - bárki, akinek munkája során valamilyen anyagra szüksége van, a gyűjteményt tanulmányozhatja, adatait felhasználhatja.

Varga András

Cím: Varga András
Mátra Múzeum
3200 Gyöngyös
Kossuth ut 40.

VI. Magyar Malakológus Találkozó - Miskolc

Az előzetes megállapodás alapján a VI. Malakológus Találkozót Miskolcon rendezzük. Szervezését elvállalta a Herman Ottó Múzeum részéről Gyulai Iván muzeológus.

A tervek szerint a találkozó első fele Miskolcon lesz, ahonnan lehetőség nyílik félnapos kirándulásra a Forrás-völgybe vagy a Garadna-völgybe. Az utolsó napon a Zempléni-hegységet keresnénk föl. Szállás Rostallón a turistaházban. Itt lehetőség nyílik egy kevésbé ismert tájegység faunájának begyűjtésére.

Mivel Miskolcon most van kialakulóban a természettudományi gyűjtemény, ezért a következőképpen szeretnénk elősegíteni a gyűjtemény gyarapodását.

1. A találkozó minden résztvevője 10 tétel meghatározott és felcímkézett csigát hoz magával.
2. A zempléni gyűjtés egy részéből meghatározott anyagot adunk át a múzeumnak.

Kérem a kollégákat, hogy a találkozó tervezett időpontjára - 1981. július 23-26 - vonatkozóan jelezzenek vissza, megfelelő-e.

Dr. Füköh Levente

Dobó István Vármúzeum
Eger Vár 1.
3300

C S E R E

1. Kérem a kollégákat, hogy az alábbi két fajból lehetőleg minél többen küldjenek:

Speleodiscus triaria

Oxychilus orientalis

Nagyon szívesen küldök érte csereanyagot a környékünkön élő érdekesebb fajokból /pl.

Hygromia kovacsi, Oxychilus hydatinus/.

Dr. Kovács Gyula

Békéscsaba

Deák u. 3.

5600

2. A Mátra Múzeum keres mindennemű magyarországi alkoholos anyagot /vizi és szárazföldi/, aminek mérete nem haladja meg a 7-8 mm-t /kifejlett egyedek/.

Cserébe hazai fajokat küldünk.

Varga András

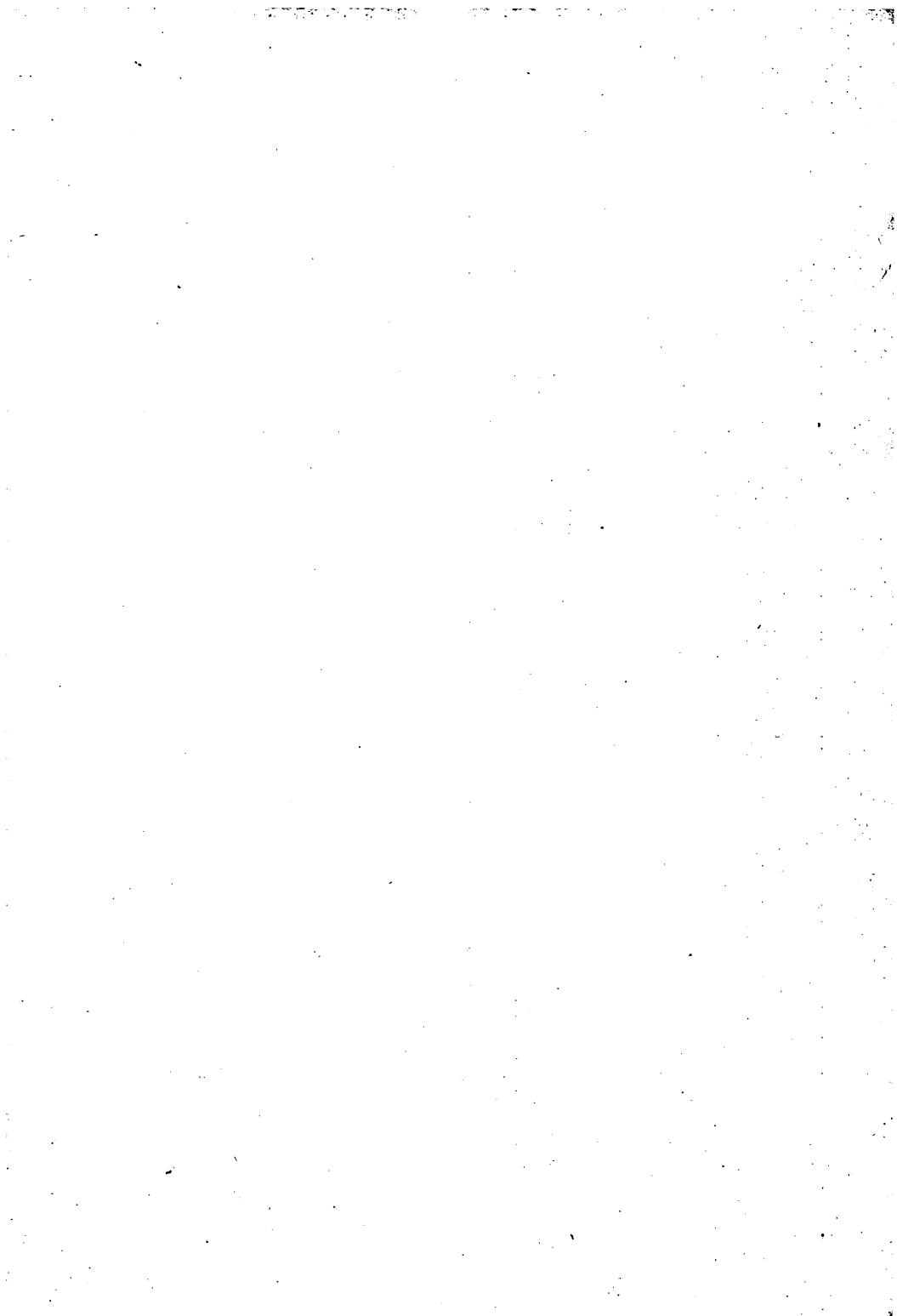
Mátra Múzeum Gyöngyös

Kossuth u. 40.

3200

3. Anatómiai vizsgálat céljára sürgős szükségem volna alkoholban preparált kifejlett magyarországi csigafajokra, az alábbi genuszok kivételével: Viviparus, Pomatias, Planorbarius, Granaria, Chondrina, Zebrina, Laciniaria, Opeas, Limax, Bradybaena, Helicella, Monacha, Perforatella, Hygromia, Euomphalia, Helicodonta, Helicigona, Isognomostoma, Cepaea, Helix. Elsődlegesen az apró fajok fontosak /Vertigo, Carychium stb./. Minden küldeményt készséggel viszonzok magyar vagy külföldi csereanyaggal.

Pintér László
Természettudományi Múzeum
Budapest
Baross u. 13.
1088

Felelős kiadó: Dr. Bodó Sándor
Készült a Heves megyei Tanács V.B. Házi-
nyomdájában 200 példányban

570/1980.

